

مجله علمی و ادبی

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنیت
صندوغی جوارنده
شکول بقوشنده
۲۷ نوسرو

مسلسله که موافق آثار
جدیده مع المنویه
قبول اولنور

درج ایله این آثار اعاده اولنور

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، و سایر اینها ، و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه بحث ایله و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسه لری :

درسه ادا شده نسخه سی ۵۰ یا ۵۰۰

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنور

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۰	۳۰	۳۰
۱۷	۹	۹

ممالک عثمانیه ایچون
روسیه
سائر ممالک اجنبیه

یدنجی جلد

۸ ذی الحجة الشریفه ۱۳۲۹ پنجشنبه ۱۷ تشرین ثانی ۱۳۲۷

عدد : ۱۶۹

خان ایله آرلزنده بنض و عداوت بولونديغندن اوکار غم امرات حاکمی، یعنی بابالرینگ دشمنی اولان (سلطان احمدخان) ایله اتفاق ایتمشلر وشو حرکتلیله پدرلری خیلی اینجیتمشلردی .

(امیر دوست محمدخان) عالم آخرته انتقال ایله اینجه نعشی (خواجه عبدالله انصاری قدس سره) حضرتلرینگ جوار مزارینه دفن اولوندی. اوغوللری افغانستان سلطنته نائل اولامایا جقلرینی آکلاینجه سردار شیر علی خانی افغان امیری اعلان ایدرک مشارالیهک رخصتی آلمسزین کندی ولایتلرینه عزیمت ایلادیلر .

امیر جدید، برادرلرینگ کندی ترک ایتدکلرینی کورونجه اوغلی (محمد یعقوب خان) ی هرات حاکمکنسه تعیین ایله یه رک قندهاره کتیدی . اوراده ایکن ده برادرلری کلوب کوروشمه دیلر .

(عجده نهر بلخ) حاکمی (سردار محمد اسلم خان) ایله (کرم و خوست) حاکمی (سردار محمد اعظم خان) ده برفته جیقار مق فصدیله قالقوب کابله کتیدیلر . جد مرحوم ، کابله کتیدیکی صیراده امیر شیر علی خانک بویوک اوغلی (سردار محمد علی خان) ی کابل حکومتنه نصب ایله مشدی . بوزات «چابوق کابله کلیکنر ، یوقسه قاریشیقاق چیقاق» دییه قندهارده بولونان پدرینه برعریضه کوندهردی .

بونک اوزرینه امیر شیر علی خان ، برادرلرینه خبر ویرمکسزین کابله عزیمت ایتدی که مقصدی اولا اوکی برادری سردار محمد اعظم خان ایله اوغراشوب اونوی بوله کتیردکن صوکر لاجون قارده شلرینی تنیه و تسکین ایله مکدی .

(غزنین) ه وصولنده عمجم سردار محمد اعظم خانه برقرآن ارسالیه «سز امیر دوست محمدخانک اکبر اولادیسکنر . بن داتما سزی بویوک برادرم طانبرم بناء علیه غزنینه شریف ایدک بر دفعه اوسون کوروشلم» مآلنده خبر یوللادی .

سردار محمد اعظم خان بوخبری آنجه غزنینه کلرب برادرله کوزه شدی . ایکی قاردهش تأیید اخوت ایله قرآن کریمی مهرله دکن صوکر سردار ، بویوک مخدومی (سردار سرورخان) ی امیرک یانه برافدی . کندیسی محل حکومتنه عودت ایلادی .

مترجمی

طاهر المولوی

دیلمز ایچنده .. خورده شیلر

دیلمز، قادینی کیتمش اولره بکزه مش . سوپورولمه مش ، سلیمه مش ، پیللی پرتیسی یرلی یرینه قونولماش . بیه جکلر من کیه جکلر من ، قوللاناجلر من توزلر طوپراقلر ایچنده قالمش . . . دیلمزه برچوق شیلر ، بولمز کلش ، یرسز کیرمش . برچوق شیلرده بولندن ویرندن چیقمش . آواره اولمش . یاوه اولمش .

بز بولری کوده میورز . قوللانامایورز . لغتروار ، تعبیرلر وار . . چاریق ، سقط ، یا کلش ، طرغزلت ، دوزلهات ا قابل دکل ، قابل اولسه بیه مقبول دکل . بعضاً سقطلنی کورورم . فقط دوزلهاته . . چونکه سن مساعده ایتسک . بعضاً سقطلنی ده کوردم ، سن کورسته رسکده بکنم . صورارسک ، جواب ویردم . . جواب ویرسم بکنم . عجیب برشیدرک بونده چوق کره سن ده بنده ایکمزه حقلی بز . . یا بوناصیل اولور؟ قورقورورکه یا بزم اللرمزده آنجاق برره ار حق وار ، یا ایکمزه حقمسز .

شبهه سز هیمز اعتراف ایدرکه حق بویون امک ، حنلاشمق ، حقمسزلی اورتادن قالدیروب اوزلاشمق ابی برشیدر . فقط اولاً حق میدانه چیقارمالی ، بونک ایچون ده شکایتلری ، دعوالری دیکلمه لی . . صورمالی . یوقلامالی . . محاکمه ایتلی ، حق ناحق آیروب کسوب آتمالی . بوايسه یالکیز سنک بنم یا ایله جکلر ایش دکلر . اوسبله بکله یورز . نه وقته قادر؟ قیامته قدارمی بکلیه یه جکر؟ خایر . قیامته قادر بکله یه جکر . بن قوتله انسانبورم که الله نره دن کوندره جک ایسه ارار کوندره جک . . اولدر درله نوب طویلانله . جنار ، بو حق قیرینلرینی درله یوب طویلا یا جکلر . . پوروزلر آیقلا ناچق ، باطل کیدوب حق قالا جق . بویوه اولاجق . اماکه بکله مک ایچون آرتیق بنم صبرم یوق ، احتمال وقتمه یوق . او بیه تلاش ایدورم ، دیری قودی ایدیورم .

چوق کره حیفلایم . . شو اوزونشواردن برقاء اولسه ، بر ایزقالسه دیه دوشونورم . . شو امکار ، شو ایمیکله مکلر ، دکیزله بوئی بوشنه آقان چایر کبی ، هدر اولوب کیتمه سه ، دیرم . ایشته بویله دوشوندیکم زمانلر کندیده بویوک جرأت بولورم . دعوا یه قالقارم . حقمدر ، ظیله برچوق شیلر ایستهرم . هده بنم بویاز نازیم آزرکل ، چوقدر . بن بو نقطه ده اومظلوم کیمسه لره بکزه رم که عمرلری قاپیلان حقلرینی کری آلمق ایچون قوشمقله ، عرضحال کردیرمکله ، یا نغقه ، یا قیلمقله کچر .

یا ، یالکیز بنمی بو حالده ایم؟ او یله اولسه برشی دکل . . بک چوق کیمسه لر بو حالده . . هان هان بوتون ملت . دیلدیزی باغلا یان صارما . شیقار ایچنده قیورانیورز . وطک بزدن خدمتلر بکله دیکنی کوروب طورورکن ، برشیلر یا یا مایاق جابالانوب کیدیورز . چوقاق قیورا نیورز ، سس چیقارامایورز . بعضاً ایسه قیورانامایورز بیه . باقیسه بونلره کیمسه راضی اولمامالی . . کیمسه راضی دکلدرده .

یازیق که حق ایده جک بریر بوق . . محکمه نه وقت آچیلاجق؟ تحقیقاته نه وقت باشلاناجق؟ حکم نه وقت ویریله جک؟ داما نه رفته قادر بکله یه جکر؟ بکله یه جکلر بکله سیدلر . . دیدم یا . بنم صبرم . وقتم قلمادی . ایشته بو نأرله . یازلمش یازیلایق خاطره جقلریمی بریده طویلامش وصاتلاش اولق ایچون شو صحیفه لرده خورده سرکینسه بکزر برشی آچپورم . بوتون بوملا حظیه عا دخورده لر می

دیمک اولان برحاثه قارشى دبردمك، بوتجاوزه قارشى قومق ایچوندر. اوسبيله دركه بوكلا اوزرنده برآز چره زله نیورم.

تورك آغزنده (خوردان) اولان بوفارسى كله، هپ فارسى حالنده قاليرسه، بونده برکباراق، بریوکسلكك توهم اولونور. بوكا اينانق، همان همان عمرى برطیعت اولمشدر. مثلا (قيليف) ، (قولبه) ، (بارا) ، (پاراسزلق) ، (زواللى) ديه سويله ديكمن شيلرى يازاركن ، (غلاف) ، (كلبه) ، (پاره) ، (پاره سزلك) ، (زواللى)

وحنى (زوالى) يانغنه اوزدنيرز. بو اوزنه بامضاً (پراسا) پى (پرخاصه) يانق درجه سنه قادر كيدر. بوكون ولوكة بوتون دنيا (هاوا) ، (خاستا) ، (ساختا) ، (صرفتا) ، (هالوا) ديسين ، بونلرى هر بيكيت مطلقا (هوا) ، (خسته) ، (ساخته) ، (سوخته) (حلوا) يازاجقدر. نيچون بويله اوليور؟ چونكه بونلر هپ كبار واصل شيلدر، بونلرك كيفه طوقونق اولماز. ياتوركجه نك كيفه طوقونق، توركجه ي قيروب ازمك؟ او... يالكر جائز دكل، بلكه لازمدر. خلاصه بز بو عقاله قوللق ايدر ك ديزكه: (خرده) كبار واصل برتعبيردر. چونكه كلديكى بون ناصيل كلش ايسه اويله قلمش. بوزولمش، بوزمش.. توركجه نك يا ساكنه بونون اكهمش،

توركجه يي كندى قانوننه سرفرو ايتدبرمش. ديمك كه بو بو كوي بزه باشقه ديبلردن كلن لغتلر هپ هپ پاسا پورتلى بر اجنيدر.

بزم مملكتده ايسه، اجنبى اولونجه امتيازلى واصلتلى اولوق ده اونك ايچنه درر. باقارزه، بولفت نره دن كلش؟ كلديكى ديبله ناصيل قوللانيلير

وناصيل يازيلير ايمش؟ هپسنه اويارز، هپسنه باشمى آغز مزي اويدوروز. بامضاً بونلرك اصل صاحبلىرى بيله كچرزه. (سالاتا)

كلهسى روجه در، روجه ده صادحرفى اولما ديغندن بونى سينه يازمليدر. ديين مؤلف بزه كورولمه مشميدر؟

(خرده) يي بويله كبار شكليله قوللانديغمز وقت، كنديمزه ده برکبارلق پاي چيقارميش اولوروز. سانكه هالوا ديمه سنه ده بيليرم،

حلوا ديمه سنه ده بيليرم، ديين حريف كوي بر آغيز شاپيرتيسيله، شيرينكام اولمش، داماق مزي طاتلانديرمش كچيرزه. آرتيق كلين كبار

تعبيرلر... بوندن سوكره (ديل) ديمه ميهز، (لسان) ديز، (زبان) ديز، (لسان عذب البيان) ديز. (عذوبت لسان) دن (شيرينى سخن) دن سوز آجوب شاپيرت ايدر، (اشك)

ديمه ميهز، (مركب) ديز... (قالير) ديمه ميهز، (استر) درز... (كوپك) ديمه ميهز، (كلب) ديز. بويله جه بوتون آچلقلى

طويورموش، بوتون اكسيكلكرى طولدورموش اولوروز. هي هي... بال بال ديمكله آغيز طاتلى اولماز. لکن، كيم آكلار، كيم ديكلر!

نجه (خورده) صورتى، كبار (خرده) ايله بايانى (خوردان) شكلرينك اورتاسيدر. واوسوز (خرده) ايسته ينلرى بوسبوتون

طاريتمقدن قورقديغ ايچون كليه ساده برواو علاوه سيله (خورده) ديدم، قاليم... شمديلك (خوردان) ديمك، قابالنده اوقادار ايلرى

بوراده يابوب سره جكم... خوردده سرکيسنده تکليف وتكلف، صيره ونظام آرانماز. بوراده برافت نقطه سنك ياننده برادبيات ماده سي... براملا خوردده سنك ياننده بر قواعد نکتته سي بولونا بيلير. بونلردن

بعضيلرى يكرمى ييبى اول يازلمش، كهنه مش... بعضيلرى داهيا بو آفشام سويله شلمش، دومانى اوستنده، تورفاندا... بلكه ده بعضيلرى ظريف، بعضيلرى تورفا... بعضيلرى ظريف، بعضيلرى

ظيروا... بيليرم، بزم مملكتده، بزم ديبله بودورلو خوردلر اوزرينه چوق كوسته ريشلر، چوق صايشلر ياييلمشدر. قورقارم بونلرد. اونلرك صوكلر، قلدلار ننددر. نه يابللم، حق سزلقلر قالدري بلنجليا قادر بويله كيدجكدر... نه چاره، آغز يسي اولان اكلر. كاشكه بويله شيلر يازماسه، بويله يازيلر اوقونماسه، بن بونلرى اوقويانلردن اوتانا جقم... بلكه اونلرده بندن اوتانلرلرده اوده شمش اولوروز.

۱ (خورده) مى. (خرده مى) ۱

(ديلمز ايچنده... خوردده شيلر) ديورم... اسكى كوكله اويسهم

بونى (لسانمز ايچنده... خرده شيلر) شكلنده صاتمق ايسته ردم.

حقيقت بزم كوركويه كوره (لسانمز) ديمك واركن، (ديلمز)

ديمك، قابالق دكلسه سرسملكدر. اويله يا، بزحالا بيله (چو جوقلر)

يرنده (اطفال) ديز، سويله ركن (ات) ديه بيلسه ك بيله يازاركن

(لحم) يازارز، بوزه خوى اولمش... بز بويله آليشيقز...

صوكرده (خورده) كله سنك املا سنى بو حاله كتيرمك، بونى

واوسزكن واولى يازمق، جاهلك دكلسه املا بيلمه مكدر. بو جاهلك

بوسر سملك اسكى زمانلرده، فرضا بوندن اوزنش ييب اول بيلسه

ايدى، بونى يازان قلمك اوزمانك خرده شناسلرينك، خرده

فروشلرينك خرد سوز و خرد فرسا برطاقم آغيز و آزيچى تعريض

وامرضلرى آلتنده، تهزبل ديه آد قويدقلى يالان ديشى مسخره.

جيلقلى و مسخره لقارى آراسنده خوردوخاش اولماسى شبهه سز ايدى.

بونلرك تاثيرى حالا بيله اوستمز ده قالدني ايچون سويله ركن،

يازاركن كوكله بر ايركيله اويانور. بو ايركيله يي برسيلكينه

ايله ايتيورمك قولاي اولمايور.

بو قادار قابا صابالغه دوشرك، افاده يي بو قادار بايانغلاشديرمق،

بوتون بوتون لغت بيلمه مكدن، سوسلى افاده بولنده بچركمز اولمقدن

اولما ديغنى ايله رى سوروب، برنسيجك آلدقن سوكره، سوزى

(خورده) و (خرده) اوزرينه چووره بيليرزه. اوت (خورده) مى،

(خرده) مى؟ يوقسه (خوردات) ويا (خوردان) مى؟ پشين

شوده بيلينسين كه مقصد، نه كتابلرده يازيلى (خرده) كله سنك

املا سيله اوينامق، نه ده بونك آغيزلرد. بوز دورلو تصرف بولان

نازلى حاليله كوكل اكلندپر مكدر. جسارتم، ديلمزى خور كورمك

کیتک اولماز و او بواز یا (خوردده وات) نهدر؟ بور ظیروادر که (خردوات) شکنده اولسه ده تاویله کله ز . بوفارسیدنمی کلش ، یوقسه عربجه دنمی؟ بور کله می ؛ یوقسه ایکی کله می؟ برکله ایچون ایکی قاپی چالمق ؛ سوکرده اون ایکی قاپینک ده طانییسا ایاجنی حاله قویق ، طوغروسی هنردر . هنردر اما ، بوندن دیلمز برکا ایتمه نیجه نه یارار؟

بنده قالبوبده مثلا (احتمال دکل) دیه جک یرده (لاحتمال) دیسه م (قبول ایتمه) یرنده (لاقبل) دیسه م دیکله ریدیک ! ها ، کرچک سنجه اوترکیبلر باشقه در ، اوتکی سوزلر یینه باشقه در . بوسدیله بونقطه ده بنده صوصارم . ذاتا بن کتاب اسمی اولدینی زمان بیله (قاموس ترکی) کی ترکیب یایمغه پک اوزه تمه م ، (تورک دیلی) دیر کیدرم .

۲ ، نه (ترك) نه (آراك) طوغروسی (تورک).

آرتیق بزى (ترك) و (آراك) شکنده طانییاسیلر . . بز - چوماق کبی - واولی (تورک) ز . اما عرب وعجم بزم آدمزی بویله طانییاسیلر ، بویله یازمشلر . . بو اولنرک بیله جکی شیدر . بز او یله یازماز . . بوده بزم بیله جکمز شیدر . اولنر بزه (آراك) و (ترکان) دیمشلر . . البته بو اولنرک حقلر بذر . البته بزدن ادات آلوب (ترکلر) دییه مزلردی اولنر بزه باشقه آد طقنه شلر ؛ بزى آدمزله چاغیر شلر . بوده برحق کوزه تیشدر . بو حق کوزه تیش لشکرلره لایقدر .

بزه (آراك بی ادراك) دینلره کلنجه ، اولنره صورار . . سز هانکی (با ادراك) لر سکمز؟ عفو ایدیکز ؛ اما باشقه لری توقیر ایده جکمز ، دیه بزى تحقیر ایتمک حقکنز دکلدر . آرتیق انصاف ایدیکز ، تورکک تورکجه نك حقی ویریکز . یوقسه حق یرده نالماز . هرشیدن کچک . . تورکه کندی آدینی طوغرو یازمغه اولسون مساعده ایتمک کناهدر . بزم آدمز سویله رکن ده (تورک) در ، یازارکن ده .

اسپارطه لی
حق

اتحاد، اتحاد، دائما اتحاد و بر آزا نبتاه

شو دقیقه ده خریطه اسلام پش نظره ابعانه آلنوب ده شرق ، غرب ، شمال ، جنوب نقاط اربعه سنه عطف لحاظه دقت اولنسه جابجا ملک اسلام مدهش وولقانلر ، حزن انکیز شیعه لر ، اختلاللر ایچنده اولدینی کوریلور ، ملک اسلام هر هانکی نقطه بانلسه اوراده الم ، سفالت ، ذلت ، ادبار آتارندن بشقه بر شی نمایان اولماز . دائما ، دائما بر آتش اختلال ، جانخراش بر اضمحلال ، ابدی بر فلاکت علامتی تابان اولدینی دیده حزنه چاربار ، قلوب موحدینی داغدار ایلر . سرگذشت انسانیت اولان تاریخک اوکنز حقیقنک شهادتیه مثبت حقایقندر که هر بررلری بر مشهر مدینه مدنیت ، بر بازار علم معرفت اولان بلدان اسلام ، بومیلونلرجه شهادنک مدفن مبارکاری بوکون بر خرابه زاردر . بر شیونکاهدردر . ایشته ؛ بو جهتندردر . که دلخونز ، یأسمز ، دردمنز ، فریادیمز هپ بو جهتندردر .

بز بونلری کورمه یوبده آدمزی قاموسدن آراساق . . اوراده ناصیل یازمشلر ؛ دیه وهمه دوشه رک . . اذعانسزاق بزمدر . عرب بوکله می قاموسنه (ترك) صدرتنده یازسین . . فرض ایدیلسین که بونی بر ماده اولارق کندینه مال ایتمشده اولسون . . بو حاله بیله (ترك-یترک) یولیه اوز مالزی اوزکه اره ترک ایتمک ایچون اوزه تمک عبندر . حال بوکه عرب بویاده یاماش . . یاپسه ده بزه برشی ترقب ایتمزدی . بویله ایکن ؛ بزم مناسبتسز بر غیرته بومبارک کله می کوز کوره اکسیکلی قصورلی یازماز یوللی دکلدر .

حرص جاه ومنفعت یوزندن خاک پاک اسلام اغیارک بازیمچه طمعی اولننده ، منحوس بر طالعک سوق نشومیله قاص ، قاص قاووریلوب کیتمکده در . ایشته او منحوس طالع بزم جهلمزدر . هپ بو جهالت یوزندندر که هر بررلری شوکت اقبال ایله کوکله رشک اندازمسرت اولان او تمثال مدنیت اسلام مملکتلری بوکون سراپا جهل ایله ، حرص انتقام ایله مهوای اضمحلاله ، کریوه انقراضه طوغری کیتمکده در . جهالت ، انسانی انسانلغندن چیقاران ، بشرده دین وایمان برقیان شو منحوس حال مقدرات مملکته بر شایبه ، بر لکه در . بولکه جهلمزده بر طومش عاننا مقدراتمزه حاکم کیلمشدر . اوت بوکون ملک اسلام جهالت ایچنده بویاندر . بو آجی ، آجی اولدینی قسیر

قواعد جیلردن بری (ناصل) کله سنک املاسی کسوب حکم ایدرکن (نصل) یازمالی ، دییور ؛ (ناصل) یازمالی . . چونکه بونک اصلی (نه) ایله (اصل) در . . هوببالا . . بونک املاسی (نصل) ویا (ناصل) دکل ؛ (ناصل) در . بوده ؛ اصلی (نه اصل) اولدینی ایچون دکل ؛ کله (ناصل) صورتنده ایکی هجالی اولدینی وهر هجانک بر صائله حق ویرلمک لازم کلدیکی ایچوندردر . بویله جه (تورک) کله سنک صحیح و فنی املاسی واوله اولمق کر کدر . . بوده عربک قاموسنده بویله یازلمش یازمامش وعجمک قوللانیشنده بویله کلش کله مش اولدینی ایچون دکل ؛ فن املا بویله ایجاب ایندیکی ایچون بویله در .

بیلکیکلر مزدن بری ده دیمشدر که (تورک) کله می (لسان ترکی) و (قاموس ترکی) و (اقوام ترکیه) کی ترکیبلر ایچنده و اوسز و سربست و تورکجه قالدینی زمان واولی یازیلمالیدر . . احتمال ای قاره ؛ سن ده بویله دوشونیورسک . . چونکه (لسان ترکی) و (قاموس ترکی) و (اقوام ترکیه) کی شیلر ، فارسی طرزنده ترکیبلردر ، تورکجه ترکیبلر دکلدر . بناء علیه (ترك) کله می تورکک توره سنه کوره یازیلماز . اوت ، بو آکلاییشه مفیلمک سنه قالدقجه و بره جکک فتوا بودر . او حاله بنده سکا صورارم . . بوکی ترکیبلر تورکجه دکلره بونلری تورکجه ایچنده و تورکجه ، دیه ناصیل قوللانیورسک ؟